

28 Σεπτεμβρίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ, 13, 15, 18, 28, 169 ΤΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣΑΒΔΟΛΑΛΙ ΚΑΔΙΒΑΡΙ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΣ, ΚΑΙ/Η ΜΕΣΩ ΤΗΣ
ΠΑΗΣΙΕΣΤΕΡΑΣ ΦΙΛΗΣ ΤΟΥ ΞΕΝΙΑΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΚΑΙ/Η ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟ
ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΑΥΤΟΥ ΩΣ ΠΡΩΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΜΕΤΑ-
ΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ/Η ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 435/92).

Αναθεωρητική Έφεση — Αίτηση για αναστολή πρωτόδικης απόφασης
— Η περίπτωση αιτήσεως αναστολής της ισχύος επικυρωτικής
πρωτόδικης απόφασης — Νομοθετικό και νομολογιακό πλαίσιο
δικαιώματος εφέσεως και αναστολής δικαστικών αποφάσεων
εκδοθέντων συμφώνως του Άρθρου 146 του Συντάγματος — 5
Αναστολή ισχύος διοικητικής πράξης λόγω ασκήσεως προσφυγής
και της επ' αυτής απόφασης λόγω ασκήσεως εφέσεως — Η
αναστολή της βεβαίωσης διοικητικής πράξης δεν μπορεί να
επιφέρει αφ' εαυτής των αναστολή της εκτέλεσης της
επικυρωθείσας διοικητικής πράξης — Τα πορίσματα της *Wilson* 10
J. Church (No.1) και η αναγωγή στο απαγορευτικό διάταγμα του
Εφετείου — Νομοθετικό έρεισμα.

Αναθεωρητική Έφεση — Αίτηση για αναστολή πρωτόδικης απόφασης
— Απέλαση — Αναστολή εκτελέσεως επικυρωτικής του 15
διατάγματος απελάσεως δικαστικής απόφασης δεν αναιρεί την
εκτελεσιμότητα του διατάγματος — Ούτε αναβιώνει το προσωρινό
διάταγμα αναστολής της εκτέλεσης του διατάγματος απελάσεως
που είχε εκδοθεί εκκρεμούσης της δίκης και έληξε με την έκδοση
της απόφασης — Πεδίο ενεργείας μόνο στο εφετείο. 20

5 Ο αιτητής ζήτησε με την αίτηση την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης δικαστικής απόφασης που δεν ακύρωσε το σε βάρος του διάταγμα απελάσεως. Τέτοια αίτηση αναστολής επικυρωτικής αποφάσεως δεν είχε αντιμετωπιστεί ποτέ στο παρελθόν από το Δικαστήριο. Στα πλαίσια της ακρόασης της αιτήσεως εξετάστηκε και το ζήτημα αν θα μπορούσε να έχει οποιοσδήποτε πρακτικές συνέπειες η αποδοχή της.

10 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση, αποφάσισε ότι:

1. Η αναστολή της βεβαίωσης διοικητικής πράξης δεν μπορεί να επιφέρει αφ' εαυτής την αναστολή της εκτέλεσης της επικυρωθείσας διοικητικής πράξης.

15 Παρόμοιο θέμα εφαρμογής των θεσμικών διατάξεων που αντιστοιχούν στη Δ35, Θ18, που αποτέλεσαν το θεμέλιο για τη διάρθρωση του δικού μας θεσμικού πλαισίου (Ord. 58 r.12 των παλαιών αγγλικών θεσμών), αντιμετωπίστηκε και στην Αγγλία. Η σχετική απόφαση είναι η *Wilson v. Church (No.1)* διατηρεί την ισχύ της και διαφωτίζει ως προς την ευχέρεια αναστολής δικαστικής απόφασης, η οποία αφήνει ανεπηρέαστη την κατάσταση πραγμάτων που ίσχυε πριν την έγερση της αγωγής. Στην *Wilson* αποφασίστηκε ότι δεν παρέχεται ευχέρεια βάσει των αγγλικών διατάξεων που αντιστοιχούν στη Δ35, Θ18 για την αναστολή εκτέλεσης πρωτόδικης απόφασης όπου η αγωγή απορρίπτεται. Ο λόγος έγκειται στο ότι η αναστολή αφήνει αμετάβλητη την κατάσταση που επικρατούσε πριν την έκδοση της απόφασης. Αν η δικαστική απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αγωγή συνοδεύεται από οποιαδήποτε θετική διαταγή, όπως είναι η διαταγή για τα έξοδα, το μέρος εκείνο της απόφασης μπορεί να ανασταλεί.

35 Η αναστολή, βάσει της Δ35, Θ18 (και των αντιστοίχων Αγγλικών θεσμών), έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης. Αν ο επιδιωκόμενος σκοπός, διευκρινίζεται στη *Wilson*, είναι η έκδοση απαγορευτικού διατάγματος με το οποίο να εμποδίζεται η διασάλευση του προ της αγωγής καθεστώτος πραγμάτων, η μόνη θεραπεία είναι η έκδοση συντηρητικού διατάγματος από το Εφετείο.

45 2. Στο τομέα της δευτεροβάθμιας πολιτικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, παρέχεται δικαιοδοσία για την

έκδοση απαγορευτικού διατάγματος δυνάμει του Άρθρου 32(1) του περί Δικαστηρίων Νόμου, 1960 (Ν. 14/60). Ενδεχομένως, και οι διατάξεις του Κ13 των περί Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου Θεσμών του 1962, παρέχουν ανάλογη δικαιοδοσία. Το θέμα δεν εγείρεται ενώπιόν μου και δε θα το διερευνήσω.

5

Αναστολή εκτέλεσης της εκδοθείσας δικαστικής απόφασης δεν αναιρεί την εκτελεστότητα του διατάγματος απέλασης. Ούτε η αναστολή μπορεί να αναβιώσει το προσωρινό διάταγμα βάσει του οποίου αναστάληκε η εκτέλεση του διατάγματος απέλασης εκκρεμούσης της δίκης. Το διάταγμα εκείνο έληξε με την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου. Μόνο το Εφετείο θα μπορούσε να εκδώσει τέτοιο διάταγμα, δεδομένου ότι διαπιστώνεται ότι παρέχεται δικαιοδοσία.

10

15

Η αίτηση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

20

Ορφανίδης και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 44·

Wilson v. Church (No.1) [1879] 11 Ch. D 576·

Wilson v. Church (No.2) [1879] 12 Ch. D. 454·

25

Otto v. LindFord [1881] 18 Ch. D. 394.

Αίτηση.

30

Αίτηση σε προσφυγή με την οποία ο αιτητής ζητά αναστολή της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερομηνίας 28/8/92, με την οποία διατάχθηκε η απέλαση του.

35

Ε. Ευσταθίου και Κ. Ευσταθίου, για τον αιτητή.

Μ. Τσαγγαρίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

40

Cur.adv.vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Πριν επιληφθούμε της ουσίας, πρέπει να εξετάσουμε το θεσμικά παραδεκτό του αιτήματος για την αναστολή, ενόψει της

45

- άσκησης έφεσης, επικυρωτικής απόφασης που εκδίδεται στο πλαίσιο της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας που παρέχει το άρθρο 146.4(α) του Συντάγματος. Στο ερώτημά μου, αν
- 5
 μπορεί να έχει οποιοσδήποτε πρακτικές συνέπειες η αναστολή της εκτέλεσης δικαστικής απόφασης, βεβαιωτικής της νομιμότητας της προσβαλλόμενης θετικής διοικητικής πράξης, οι δικηγόροι έδωσαν διαφορετικές απαντήσεις: ο δικηγόρος της Δημοκρατίας αρνητική, ο δικηγόρος του αιτητή καταφατική. Ήταν σύμφωνοι όμως ότι το θέμα αυτό
- 10
 δεν αποφασίστηκε σε καμιά προηγούμενη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ούτε η Ελληνική ούτε η Γαλλική νομολογία δεν διαφωτίζει το θέμα, όπως ανέφεραν οι συνήγοροι, γι' αυτό δεν μπορεί ν' αντληθεί καθοδήγηση από καμιά από εκείνες τις πηγές του δικαίου. Η απουσία
- 15
 στοιχείων παραλληλισμού ίσως οφείλεται στην ιδιομορφία των κανόνων που προσδιορίζουν το πλαίσιο και διέπουν την άσκηση έφεσης εναντίον αποφάσεων αναθεωρητικής δικαιοδοσίας στην Κύπρο. Αυτοί βασίζονται στους θεσμικούς κανόνες που διέπουν και ρυθμίζουν την άσκηση
- 20
 έφεσης στον τομέα της πολιτικής δικαιοδοσίας.

- Το δικαίωμα έφεσης στο πεδίο της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας αντλείται από τις διατάξεις της επιφύλαξης του άρθρου 11(2) του Περί Απονομής της Δικαιοσύνης
- 25
(Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Ν. 33/64), και διέπεται από τον Περί Εφέσεων (Αναθεωρητική Δικαιοδοσία) Διαδικαστικό Κανονισμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου του 1964, ο οποίος θεσμοθετεί τις πρόνοιες της Δ35 των Περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών
- 30
Κανονισμών, τηρουμένων των αναλογιών, ως τον ισχύοντα κανόνα. Οι αναλογίες που πρέπει να τηρούνται αφορούν τις ιδιομορφίες των δικαστικών αποφάσεων στον τομέα της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας, και την ανάγκη ένθεσής τους στο πλαίσιο της Δ35. Δε διευρύνεται όμως, ούτε
- 35
 μεταβάλλεται το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ασκείται η έφεση, και μπορεί να επιδιωχθεί η αναστολή, εκκρεμούσης της έφεσης, της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 146.

- 40 Το δικονομικό πλαίσιο που διέπει την αναστολή της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται βάσει του άρθρου 146, είναι, όπως έχει αυθεντικά αποφασιστεί από την Ολομέλεια, εκείνο που προβλέπεται

από τη Δ35, Θ18 - *Ορφανίδης και Άλλοι v. Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 44. Στην απόφαση, ρητά αναφέρεται ότι χωρεί η αναστολή της εκτέλεσης ακυρωτικής απόφασης που εκδίδεται βάσει του άρθρου 146.4(β). Με την αναστολή της ακύρωσης διατηρείται σε ισχύ, μέχρι την αποπεράτωση της έφεσης, η ακυρωθείσα διοικητική πράξη. 5

Η εκτελεστότητα της διοικητικής απόφασης ή πράξης η οποία τίθεται προς αναθεώρηση, δε συναρτάται με τη δικαστική επικύρωση. 10

Η διαδικασία βάσει του άρθρου 146, έχει ως αντικείμενο την αναθεώρηση της νομιμότητας της πράξης, και όπου καταφαίνεται η αντινομία της προς το δίκαιο, την ακύρωσή της. Η άσκηση προσφυγής δεν επιφέρει την αναστολή της εκκαλούμενης απόφασης υπέρ της οποίας ισχύει το τεκμήριο της νομιμότητας. Εκκρεμούσης της προσφυγής, η προσβαλλόμενη θετική απόφαση μπορεί να ανασταλεί μόνο με διάταγμα του δικαστηρίου που εκδίδεται βάσει του Κ13 των περί Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου Θεσμών του 1962. 15 20

Ούτε η έφεση επιφέρει την αναστολή της απόφασης που εφεσιβάλλεται, όπως προβλέπει η Δ35, Θ18 και διακηρύττει η πρόσφατη απόφαση στην *Ορφανίδης*. Το αντικείμενο της Δ35, Θ18 δεν είναι η αναστολή, όπως επισημαίνεται στην *Ορφανίδης*, της διαδικασίας για τον έλεγχο της νομιμότητας της πράξης ή απόφασης που προσβάλλεται με την προσφυγή, αλλά η αναστολή της εκτέλεσης της εκδοθείσας δικαστικής απόφασης. Ο κ. Ευσταθίου υπέβαλε ότι η ευχέρεια αναστολής, βάσει της Δ35, Θ18, δεν περιορίζεται μόνο στην εκτέλεση της δικαστικής απόφασης αλλά επεκτείνεται και σε δικαστικά μέτρα που μπορεί να ληφθούν δυνάμει της εκκαλούμενης απόφασης, γεγονός που διευρύνει τη δικαιοδοσία αναστολής και σε μέτρα άλλα από αυτή τούτη την εκτέλεση της απόφασης. Δε συμφωνώ. Η πρόνοια αυτή δεν αλλοιώνει το πλαίσιο της Δ35, Θ18 που αναφέρεται στην αναστολή της εκτέλεσης υπό έφεση απόφασης· ό,τι διευκρινίζει είναι ότι η αναστολή μπορεί να είναι, εκτός από γενική, και ειδική, δηλαδή ν' αναστέλλει, εκκρεμούσης της έφεσης, συγκεκριμένα μέτρα εκτέλεσης. 25 30 35 40

- Η επικυρωτική απόφαση που εκδίδεται βάσει του άρθρου 146.4(α) έχει ως λόγο τη βεβαίωση της νομιμότητας της επίδικης διοικητικής απόφασης ή πράξης. Δεν επαυξάνει, ούτε με οποιοδήποτε τρόπο, αναμορφώνει την
- 5 εκτελεστότητα της επικυρούμενης πράξης. Η αναστολή της βεβαίωσης διοικητικής πράξης δεν μπορεί να επιφέρει αφ' εαυτής την αναστολή της εκτέλεσης της επικυρωθείσας διοικητικής πράξης.
- 10 Παρόμοιο θέμα εφαρμογής των θεσμικών διατάξεων που αντιστοιχούν στη Δ35, Θ18, που αποτέλεσαν το θεμέλιο για τη διάρθρωση του δικού μας θεσμικού πλαισίου (Ord. 58 r.12 των παλαιών αγγλικών θεσμών), αντιμετωπίστηκε και στην Αγγλία. Η σχετική απόφαση
- 15 είναι η *Wilson v. Church (No.1)* [1879] 11 Ch. D. 576, η οποία, όπως διαπιστώνεται στο Annual Practice (βλ. Annual Practice 1958, Vol. 1, p.1697, και Annual Practice 1967, 59/13/1, p. 770), διατηρεί την ισχύ της και διαφωτίζει ως προς την ευχέρεια αναστολής δικαστικής απόφασης, η
- 20 οποία αφήνει ανεπηρέαστη την κατάσταση πραγμάτων που ίσχυε πριν την έγερση της αγωγής. Στη *Wilson* αποφασίστηκε ότι δεν παρέχεται ευχέρεια βάσει των αγγλικών διατάξεων που αντιστοιχούν στη Δ35, Θ18 για την αναστολή εκτέλεσης πρωτόδικης απόφασης όπου η
- 25 αγωγή απορρίπτεται. Ο λόγος έγκειται στο ότι η αναστολή αφήνει αμετάβλητη την κατάσταση που επικρατούσε πριν την έκδοση της απόφασης. Αν η δικαστική απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αγωγή συνοδεύεται από οποιαδήποτε θετική διαταγή, όπως είναι η διαταγή για τα
- 30 έξοδα, το μέρος εκείνο της απόφασης μπορεί να ανασταλεί [βλ. *Wilson v. Church (No.2)* [1879] 12 Ch.D. 454, και *Otto v. Lindford* [1881] 18 Ch. D. 394].
- 35 Στη *Wilson v. Church (No.1)* (ανωτέρω), υποδεικνύεται ότι το μόνο μέσο για τη διατήρηση του προϋπάρχοντος της απορριφθείσας αγωγής καθεστώτος πραγμάτων είναι η έκδοση συντηρητικού διατάγματος από το Εφετείο. Ο λόγος της απόφασης αυτής είναι ότι η αναστολή της εκτέλεσης δικαστικής απόφασης δεν είναι υποκατάστατο
- 40 απαγορευτικού διατάγματος για τη διατήρηση της κατάστασης πραγμάτων που ίσχυε πριν την έγερση της αγωγής. Η αναστολή, βάσει της Δ35, Θ18 (και των αντίστοιχων Αγγλικών θεσμών), έχει ως αποκλειστικό

αντικείμενο την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης. Αν ο επιδιωκόμενος σκοπός, διευκρινίζεται στη *Wilson*, είναι η έκδοση απαγορευτικού διατάγματος με το οποίο να εμποδίζεται η διασάλευση του προ της αγωγής καθεστώτος πραγμάτων, η μόνη θεραπεία είναι η έκδοση συντηρητικού διατάγματος από το Εφετείο. 5

Στον τομέα της δευτεροβάθμιας πολιτικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, παρέχεται δικαιοδοσία για την έκδοση απαγορευτικού διατάγματος δυνάμει του άρθρου 32(1) του περί Δικαστηρίων Νόμου, 1960 (Ν. 14/60). Ενδεχομένως, και οι διατάξεις του Κ13 των περί Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου Θεσμών του 1962, παρέχουν ανάλογη δικαιοδοσία. Το θέμα δεν εγείρεται ενώπιόν μου και δε θα το διερευνήσω. 10 15

Ό,τι διαπιστώνω είναι ότι αναστολή εκτέλεσης της εκδοθείσας δικαστικής απόφασης δεν αναιρεί την εκτελεσιμότητα του διατάγματος απέλασης. Ούτε η αναστολή μπορεί να αναβιώσει το προσωρινό διάταγμα βάσει του οποίου αναστάληκε η εκτέλεση του διατάγματος απέλασης εκκρεμούσης της δίκης. Το διάταγμα εκείνο έληξε με την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου. Για τους λόγους που έχουμε εξηγήσει, μόνο το Εφετείο θα μπορούσε να εκδώσει τέτοιο διάταγμα, δεδομένου ότι διαπιστώνεται ότι παρέχεται δικαιοδοσία. 20 25

Η αίτηση απορρίπτεται.

Πριν τελειώσω, θεωρώ σωστό να αναφέρω τα εξής : Φαίνεται ότι είναι η πρώτη φορά που το Δικαστήριο αντιμετώπισε αίτημα της μορφής που ηγήθη σ' αυτή την υπόθεση. Με την απόρριψη της αίτησης, εκλείπει κάθε εμπόδιο για την εκτέλεση του διατάγματος απέλασης. Το θεωρώ όμως σωστό ν' αναφέρω ότι είναι η άποψή μου ότι, εφόσον υποβληθεί στις επόμενες λίγες μέρες (το αργότερο σε 5 μέρες) αίτηση στο Εφετείο για την έκδοση συντηρητικού διατάγματος, θα ήταν ορθό για τις Αρχές ν' αναμένουν την έκβαση της αίτησης πριν εκτελέσουν το διάταγμα απέλασης. Τολμώ να εκφράσω αυτή την άποψη ενόψει των ισχυρισμών του αιτητή για τους κινδύνους που θ' αντιμετωπίσει αν απελαθεί στη χώρα του. 30 35 40